

zelem emlékére épült. Pünkösdi körmenetet 1567 óta tartanak itt.

Innen már hazafelé vettük az irányt. Megálltunk Farkaslakán, Tamási Áron szülőhelyén. Sírjára a megemlékezés koszorúját elhelyezve tisztelegtünk emlékműve előtt. Parajdra érkezve élményt jelentett számunkra a sóbánya megtekintése. Jelenleg is folyik a sókitermelés, naponta 600 tonna kerül felszínre. A Szamos völgyében haladva jutottunk el kincses Ko-

lozsvárra, ahol a Fő téren, a Szent Mihály-templom mellett álló Mátyás király lovasszobornál helyeztük el a megmaradt koszorúink egyikét, a másikat pedig Nagyváradon, Szent László király bronzszobra talapzatán.

Társaim nevében is ezúton mondok köszönetet a szervezőknek és az utazáshoz támogatást nyújtóknak, különösen *Pausits Imrének*, aki harmadik alkalommal adta kulcsőn mikrobuszát jelentős meny-

nyiségű üzemanyaggal együtt. Enélkül nem jöhetett volna létre ez a hasznos utazás. Ugyancsak szeretném megköszönni a vendéglátóink és valamennyi székely barátunk önzetlen támogatását, hogy felejtethetlenné tették számunkra az Erdélyben töltött napokat.

Reméljük, hamarosan viszontláthatjuk egymást Magyarországon, Mosonmagyaróváron.

☞ dr. László László

A budapesti helyi szervezet szakmai kirándulása

Az OMBKE budapesti helyi szervezete szakmai kirándulást szervezett 2003. október 10-ére az Inotai Alumínium Kft. megtekintésére, melyet a szokásoknak megfelelően kulturális program is követett.

A szakmai kiránduláson 30 tagtársunk vett részt. Inotára 10.30-kor érkezünk, ahol szívélyesen fogadtak, *dr. Juhász Attila* beruházási vezető köszöntött minket, és elmondta röviden az inotai OMBKE-szervezet történetét (a helyi szervezet 1954 óta tevékenykedik, létszáma 120 fő körül mozog). Évente 5-6 alkalommal rendezvényeket, szakestélyt szerveznek, amelyekre a társszervezeteket is rendszeresen meghívják.

A gyár munkájáról *Jámbor Gyula* projektmenedzser tartott képekkel és diagramokkal illusztrált tájékoztatót, majd következett az üzemlátogatás, melynek során megtekintettük a főbb üzemegységeket (elektrolizálóüzem, folyamatos öntés, továbbfeldolgozás). Az első csopórlásra 1952. augusztus 20-án került sor, most az évi termelés 35-36 ezer tonna.

Az üzemi séta után finom, bőséges ebéddel vendégelték meg minket a gyár-

ban, majd elköszöntünk vendéglátóinktól és elindultunk Fehérvárcsurgóra.

A csurgói homokgyári látogatást előzetesen *Palcsi Zoltán* úrral egyeztetjük. Az üzemben *Bogsán Zsolt*, az Üveg-Ásvány Kft. termelésvezetője fogadott bennünket, lényegretörő, képekkel illusztrált izgalmas előadását nagy érdeklődéssel hallgattuk. Igen sok kérdés merült fel az üveggyártási homok előállítás technológiájáról illetően. A gyár telephelyén megneztük a homok flotálását és a tisztított homok hófehér hegyeit, majd a nagy sár ellenére kimentünk a bányához is, amelyeket szerencsére az autóbuszról is jól át lehetett tekinteni.

Ezután következett a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély és kastélypark megtekintése. Itt *Rideg Andrea* kalauzolt bennünket, először a csodálatos kápolnába. Elmondta, hogy a kastély folyamatos restaurálása egy francia szociális hálózat kezelésében, az Állami Kincstári Vagyongazgatóság felügyelete mellett folyik.

A kastélyban kapott helyet a kirándulást megelőző napon felavatott könyvtár, melynek állományát nagyrészt a 94 éves *Fejtő Ferenctől* ajándékba kapott 6000 fü-

zet és könyv teszi ki. Végül megtekintettük az ún. csipke teraszt, ahol a gyönyörű, de évtizedek óta elhanyagolt park továbbbi sorsáról tájékoztódtunk. Megtudtuk, hogy a kastély restaurálását 2006-re kívánják befejezni.

A csoportkép elkészülte után az *Amerigo Tot*-emlékházba látogattunk, ahol a korábbi polgármester asszony, *Szemenyei Imréné* – az emlékház létrehozásának kezdeményezője – beszélt a csodálatos művész életéről, műveiről.

Amerigo Tot egyik világhírű műve, a Csurgói Madonna a katolikus templomban található, itt meghallgattuk a templom és a restaurálás történetét is.

Az élményben gazdag kirándulás végén, egy megemlékező koccintásra és rövid beszélgetésre betértünk a legközelebbi ivóintézménybe, ahonnan a kissé borongós idő ellenére is jó hangulatban indultunk hazafelé.

Köszönjük a szervezőknek, a tájékoztatóknak, vendéglátóknak és minden közreműködőnek, hogy ilyen kellemes, örömteli napot tudtak szerezni mindnyájunknak.

☞ Koltayné Tátrai Ildikó

A vaskohászati szakosztály budapesti helyi szervezete 2004. február 18-án, 16.30-kor tisztújító taggyűlést tart az MTESZ székházban (Fő u. 68.), a IV. emeleti tanácsteremben. A tagtársak megjelenésére feltétlenül számítunk!

A helyi szervezet vezetősége

A Színesfémkohászat '90 Alapítvány közhasznúsági jelentése

2002. december 31-én az alapítvány vagyona 1.561.325 Ft volt. Ebből a lekötött betét 1.346.613 Ft. Az év során kifizetés bankköltségre és az OMBKE számára az Alapítvány keze-

lési és ügyviteli költségére történt, összesen 83.394 Ft összegben. Az alapítványi bevétel 85.255 Ft volt, teljes egészében a betétek kamataiból. Az év során az alapítványhoz pályázat nem érkezett, így kifizetés nem történt.

A Színesfémkohászat '90 Alapítvány kuratóriuma

Gratulálunk a 2003-ban vas-, gyémánt- és aranyoklevelet kapott kohómérnököknek!

Vasoklevél

Gyémántoklevél

Selmeczy Béla
okl. fémkohómérnök

Déry János Frigyes
okl. kohómérnök

Fessler József okl.
kohómérnök

Komjáthy László
okl. kohómérnök

Pohl László
okl. kohómérnök

Dr. Szőke László
okl. kohómérnök

Fabó Endre
okl. kohómérnök

Aranyoklevél

Dr. Gémes Ferenc okl. fémkohómérnök

Esküdt József okl. fémkohómérnök

Makky Béla okl. fémkohómérnök

Mészáros István techn. kohómérnök

Kiss Tibor okl. techn. kohómérnök

Ablonczy Gábor okl. vaskohómérnök

Juhász Sándor okl. vaskohómérnök

Dózsa Ottó okl. vaskohómérnök

Farkas István okl. vaskohómérnök

Osztatni Mihály okl. techn. kohómérnök

Obrusánszky Lajos okl. vaskohómérnök

Szluka Emilné Bankó Ágnes
okl. fémkohómérnök

Papp Károly okl. fémkohómérnök

Juhász Péter okl. vaskohómérnök

Bíró Attila György okl. techn. kohómérnök

Mucsy Endre okl. techn. kohómérnök

Mecseki István okl. techn. kohómérnök

Varga Béla okl.
kohász szakmérnök

Molnár Nándor okl.
fémkohómérnök

Tóth Ferenc okl.
techn. kohómérnök

Dr. Lőrincz Oszkár
okl. kohász szakm.

Tuboly János okl.
fémkohómérnök

Mokri Pál okl.
kohász szakmérnök

Fogarasi Béla okl.
fémkohómérnök

Rónai György okl.
kohász szakmérnök

Libertiny Gábor okl.
vaskohómérnök

Misik Dezső okl.
kohász szakmérnök

Mint oldott kéve...

Ezzel a címmel jelent meg 2003-ban az Országos Erdészeti Egyesület kiadásában egy 277 oldalas könyv az 1943-ban a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karra beiratkozottak sorsáról. Ez volt minden idők legnépesebb soproni évfolyama: 31 bánya-, 32 kohó- és 133 erdőmérnök-hallgató kezdte meg tanulmányait. Közülük a háború befejeződése után már csak 109-en szereztek oklevelet, az eredeti létszámnak majdnem fele „mint oldott kéve” szétszéledt. Az évfolyam menet közben kiegészült a felsőbb évfolyamokból lemaradt 19 hallgatóval. A végzetek közül egy-egy Kossuth- és állami díjas, öt egyetemi és egy főiskolai tanár, négy a tudomány doktora lett.

A könyv első része az egyetemi évek történetét tekinti át. A harmadik félév Szálasi hatalomátvétele után félbeszakadt, és csak 1945 májusában folytatódott. 1945 júliusa és 1946 júniusa között megszakítás nélkül adták le a 4–6. félév tananyagát. Ezután a rend visszatért a régi kerékvágásba. Az alma mater neve

Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemről előbb József Nádor Műszaki Egyetemre, azután Budapesti Műszaki Egyetemre változott, végül a bánya- és kohómérnöki osztály a Nehézipari Műszaki Egyetem része lett. A könyv közli a beiratkozott hallgatók névsorát, a részletes órarendeket, a professzorok életrajzát, az utóbbiak némelyikéről a szubjektív visszaemlékezéseket is.

A selmeci szellem ápolójának, az Ifjúsági Körnek is mozgalmas időszaka esik ezekre az évekre. 1943-ban még a Volksbund ellen tüntetéseket szervezett, 1945-ben Rákosi Mátyás már reakciónak bélyegezte. A Kör számára csak két út volt lehetséges: vagy beolvad a kommunista párt befolyása alatt álló MEFESZ-be, vagy feloszlik. Az Ifjúsági Kör tagjai 1948-ban titkos szavazással az utóbbi mellett döntöttek. A Kör utolsó elnöke, Ruhmann Jenő is a szóban forgó évfolyamról került ki.

A kiadvány második része az évfolya-

mon végzett erdő-, bánya- és kohómérnökök életútját mutatja be.

A befejező rész hosszabb-rövidebb visszaemlékezéseket közöl a diák évekről és az ezt követő, munkában eltöltött időszakról. Megelevenednek a régi diákszokások, és feltárnak az 1950-es éveknek a mai fiatalok által már alig ismert, furcsa és néha viharos körülményei. A legendás selmeci szellem összetartó ereje segítette bel- és külföldön egyaránt a végzeteket, hogy a műszaki pályák különböző területein megállják helyüket, esetleg pályamódosítással teremtsenek maguknak egzisztenciát. A selmeci szellem jegyében az évfolyam még életben lévő tagjai ma is rendszeresen találkoznak.

A 22. részben színes ábrát tartalmazó, szép kiállítású könyvet dr. Erdős László és dr. Pilissy Lajos szerkesztette, a kiadást a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatala, az Országos Erdészeti Egyesület és erdőgazdálkodó vállalatok támogatták.

 K. L.

Az Erdészettörténeti Közlemények Selmecről

Ez évben jelent meg az Erdészettörténeti Közlemények LV. és LVI. száma. Az előbbit Bartha Dénes és Oroszi Sándor írta „Szép kis város Selmecbánya...” (Kalauz a régi és új Selmecbányához) címmel.

A könyv szerzőpárosa a beköszöntőben többek között így ír: „Vade me cum – jöjj velem! Jöjj velem Selmecbányára! Jöjj velem a Klopacskához, a Leányvár-hoz, jöjj velem az Akadémiára! Jöjj, menjünk el együtt a Hodrusi-tóhoz, kapaszkodjunk fel a Szitnyára és sétáljunk ki Kisiblyére. Jöjj, hogy együtt fedezzük fel álmaink városát, Selmecbányát!... Az egykori balekok szorongó érzéseivel közeledünk a városhoz, hogy a felfedezés, ráismerés után átérezzük a búcsúzó firmák vidám-szomorú selmeci siratását. A múlt idézését igyekszünk elősegíteni a századfordulón készült selmeci fényképek közreadásával is, amelyeket a maiak követnek. Így a könyvvel igazi kalauzt szeretnénk adni a mai Selmecre látogatók kezébe.”

A városnak és környékének bejárást úgy tervezte a szerzőpáros, ahogy egy valamikori selmeci diák – talán éppen a címben jelzett diáknótát énekelve – megérkezett a híres városba, és elkezdett az ottani élettel ismerkedni, a tartalomjegyzék szerint az alábbi módon:

Selmecbánya és környéke természeti viszonyai, a város története, a bányászat szerepe a városban, a város erdőgazdaságának története, az iskolák városa, diákélet, diákhagyományok. Érkezés Selmecbányára (hegyeken át és vonattal), városi séták (Kálvária, a Szentháromság tér, az Óvartól az Újvárig, séta az Akadémia körül). Kisiblye. Majd a föld alá megyünk (a szabadtéri bányászati múzeum, a város és a városkörnyék bányászati emlékeinek bemutatása, bányászattal kapcsolatos épületek és üzemek, tavak, víztárolók és vízvezető árok Selmecbánya környékén). Selmecbánya körüli túrák (séta a várost övező hegyeken, utak a Szitnyára, Hodrusbánya, Szklenőfürdő). A Bakó útja, búcsú Selmecbányától.

Az „Elköszönő”-ben a szerzők a következőket írták: „A város szépségeit a házakhoz, hegyekhez, emberekhez kötődő emlékek felidézése tette feledhetlenné. Ezeket az emlékeket természetesen ki-ki magával vitte a sírba. Néhány selmeci nótát, kevés érzelmi, hangulati leírást, egy-egy írásban is megörökített anekdotát hagytak ránk. Na és a várost, hogy mi is töltsük meg emlékekkel, felfedezésekkel.

Jelen könyvünkkel mi csak a házak és hegyek ismeretéhez tudunk segítséget adni” akkor, amikor mind a város, mind annak közvetlen és tágabb környezete ma a világörökség része.

A bevezetőben említett fényképeken kívül a szöveg között is számos kép szerepel illusztrációképpen. A szerzők a felhasználóknak ajánlott irodalmi anyagot a tartalomjegyzékhez kapcsolódóan adták közre, a könyvhöz korabeli térképet is mellékelve a város nevezetes épületeinek megjelölésével.

A 175 oldalas könyv nyomdai kivitele-

zése a Keskeny és Társai Nyomdaipari Kft. munkája.

Az Erdészeti Közlemények LVI. kötete „A Selmec-kérdés” címet viseli dr. Oroszi Sándor, az OEE erdészettörténeti szakosztály elnökének tollából.

Oroszi Sándor érdeme, hogy összefoglalta a témabeli kérdéssel számos helyen (közgyűlések, minisztériumi jelentések, különböző könyvek) foglalkozó részletkérdéseket, melyek abban az időben nemcsak a bányászok, kohászok, hanem az erdészek kérdései is voltak.

A selmecbányai bányászati, kohászati és erdészeti akadémia történetében különös korszak az 1867. évi osztrák–magyar kiegyezéstől kezdődő ötven esztendő 1917-ig, amidőn elszakadási folyamatoknak, kísérleteknek lehetünk tanúi, miközben a hallgatók létszáma soha nem látott mértéket ért el, és az új épületek, az iskola palotái elkészültek. Egy másik, hol gyenge, hol erősödő eszme is tért hódított, amikor mind az oktatói kar, mind a diákság egy része a Selmecről va-

ló elköltözést fontolgatta, mivel az iskola nincs jó helyen Selmecbányán.

Ennek a tényleges és vélt indokaiba ugyanakkor olyan érzelmi hangulati elemek is belekerültek, melyek nélkül az elszakadási folyamatot nem lehet nyomon követni, sem pedig megérteni. Egy bizonyos: a „Selmec-kérdés” mind a bányász-kohász, mind az erdészársadalmat megosztotta. Oroszi Sándor könyvében azt vizsgálta, hogy kinek is volt igaza, ki tévedett az említett probléma történeti kialakulása során, majd a fel-fellángoló viták pró és kontra érveit veszi sorra a 2. fejezetben az alábbiak szerint: az alapítás, Berg- und Forstakademie, az akadémia magyarosítása, az erdészek nehézségei, a milleniumi erdészgyűlés állásfoglalása, kik mennek Selmecre diáknak?, mit akarnak a bányászok és kohászok?, az akadémiából főiskola, a régi keretek között, az 1905. évi emlékirat, Selmecbánya emlékiratai és a bányafőorvos véleménye, az OEE és az OMBKE 1905. évi közgyűlése, a diákság vajon mit akar? , a

város vert helyzete, a Selmec-kérdés 1917. évi újratárgyalása(i), a főiskola léte valóban magyarságmegtartó erő, az OMBKE 1919. évi állásfoglalása, az utolsó hónapok.

A téma alapos háttérismertetéséhez a szerző a hivatkozások sorában 116 pontban adott kiegészítést, magyarázatot. A melléklet a főiskola utolsó selmeci tanévének (1918/19) a programját és a vas-kohászati órarendjét mutatja be Zátonyi Arnold fennmaradt hagyatékából.

A 80 oldalas könyv az „Ember az Erdőért Alapítvány” és az Országos Erdészeti Egyesület anyagi támogatásával jelent meg. A nyomdai sokszorosítás a Diós Print Bt. Budapest munkája.

Mindkét kiadvány felől érdeklődni lehet dr. Orosz Sándornál a Mezőgazdasági Múzeumban (1367 Budapest, V. Pf. 120. címen vagy a 363-1117 telefonszámon).

☞ Csath Béla

aranydiplomás bányamérnök,
a történeti bizottság tagja

MEGEMLÉKEZÉS AZ EGYETEMEN

Száz éve született dr. Szádeczky-Kardoss Elemér

Az Egyetemtörténeti Bizottság, a Műszaki Földtudományi Kar és a Könyvtár, Levéltár, Múzeum szervezésében tartottak megemlékező rendezvényt az egyetemi könyvtár Selmeci Műemlékkönyvtárának dísztermében.

A rendezvényt dr. Böhm József, az MFT Kar dékánja nyitotta meg, emlékeztetve arra, hogy az Alma Mater „életvonal”-ában Szádeczky-Kardoss professzor volt a Miskolcot Sopronnal összekötő kapocs, mint az utolsó soproni bányász-kohász dékán (1948/49), s az első miskolci rektor (1949/50). Útmutató mérföldkő abban a tekintetben is, hogy ő indította el azt az első miskolci évfolyamot, amelyben későbbi kiváló vezető ipari szakemberek és egyetemi professzorok kezdték meg tanulmányaikat mindhárom műszaki karon. Szádeczky professzor olyan nagy tudású, nagy tekintélyű tanári kart hozott át az NME-re, amellyel évtizedekre megalapozta az új egyetem szakmai-tudományos tekintélyét. Példa nélküli helyzet hazánkban, hogy egy új egyetem olyan tanári testülettel induljon, amely-

Szádeczky-Kardoss Elemér (1903–1984)

ben 12 akadémikus és 10 Kossuth-díjas tanár szerepeljen.

Szádeczky-Kardoss professzor egyetemszervező munkásságát dr. Besenyey

Lajos professzor, az ME mai rektora méltatta, földidézte az 1949/50-es kezdő tanév, az ún. hősi korszak rendkívüli nehézségeit, az akkor induló első miskolci évfolyam hallgatóinak akkori és az elmúlt fél évszázadi helytállását.

A nagy tudós életművét és az iskolatekermető kiemelkedő professzor alakját, s ma már emlékét, egykori tanszékvezető utóda, dr. Némethi Varga Zoltán Állami díjas professzor, az első miskolci évfolyammal indult bányamérnök méltatta és ismertette meg a szépszámú (cca 60-80 fő) közönséggel.

Az életút összefoglalása lexikonszerűen:

Dr. Szádeczky-Kardoss Elemér geológus doktor, a soproni Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola tanársegéde, majd professzora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professzora, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az MTA Geokémiai Kutató Laboratóriumának igazgatója 1903-ban született Kolozsvárott. Szellemi fejlődésére és pályaválasztására döntő hatással volt édesapja, dr.

